

11.03.2019

Про професію молекулярного біолога

Як розвивається молекулярна біологія в Україні? Чим для вченого корисний «науковий туризм»? Який вигляд має типовий робочий день керівника великої академічної установи? Якими вміннями й навичками має володіти науковець, аби бути ефективним? Чи важко жінці-дослідниці поєднувати професійну діяльність із сімейним життям? Яка ситуація з гендерною рівністю в українській науковій сфері? Про це та інше в інтерв'ю Інтернет-проектові «WOMO» розповіла директор Інституту молекулярної біології і генетики НАН України академік Ганна Єльська ([Національна академія наук України](https://womo.ua/anna-elskaya-o-professii-molekulyarnogo-biologa/)).

«Коли «залізна завіса» впала, я їздила дуже багато – працювала й у США, і в Німеччині, й у Польщі. Але для мене 28-річної поїздка за кордон мала б колосальне значення – я могла зануритись у передове наукове середовище, багато чого навчитись. Я розумію нашу молодь, яка виїжджає. Якщо вчений талановитий, розумний, здібний, то в Україні, на превеликий жаль, він не може себе реалізувати. <...> За кордоном наші науковці, звичайно, отримують чудовий досвід, але з іншого боку – ми їх втрачаємо. А на Заході вони не завжди можуть досягти успіху: конкуренція дуже висока, крім самих американців, активно працюють китайці, індійці, росіяни. Та в останній час грошей на науку у США виділяється значно менше. <...> Проте українці там отримують досвід до прекрасного обладнання, мають достатній дохід, аби жити й підтримувати родину. <...> При порівнянні можливостей у нас і на Заході в мене з'являється страшенне почуття образи. Коли я працювала в Німеччині і потребувала препарату, то замовляла його телефоном у компанії, з якою інститут мав контракт. І мені його доставляли наступного ж дня, щонайпізніше – за тиждень, якщо йшлося про щось унікальне. В Україні, навіть якщо ти маєш гроші, то, в принципі, його можна й не купити. Ще потрібно заздалегідь замовляти препарат, узгоджувати, якщо це зарубіжна фірма, є й посередники, які продають його втридорога. А якщо хочеш провезти через кордон, то препарат необхідно оформлювати як гуманітарну допомогу, і всі ці обставини – просто катастрофа», – говорить Г. Єльська.

За її словами, навіть попри це наукові школи, зокрема в молекулярній біології, в Україні все ще зберігаються: «Зараз університети правильно чинять і намагаються залучати академічні інститути, створюють спільні кафедри, запрошують викладати. З нашого Інституту щонайменше 20 осіб читають лекції та проводять [практичні] заняття в різних закладах вищої освіти, зокрема в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Це дає змогу отримувати досить пристойну освіту, і за кордоном фахівці з українськими дипломами та ступенями користуються попитом. Але у нас втрачається середня ланка вчених – людей у віці 40-45 років уже втрачено, лишилися ті, кому 60-65 років».

Повний текст публікації читайте за посиланням: <https://womo.ua/anna-elskaya-o-professii-molekulyarnogo-biologa/>.